

Spacer po Bad Bramstedt

1. Ratusz

Ratusz miasta znajduje się w tak zwanym "najlepszym miejscu" tej miejscowości - Bad Bramstedt umocniło swoją pozycję jako miasto w 1910 roku. Dzisiejszy ratusz został zbudowany w 1820 roku jako urząd celny z nielicznymi mieszkaniami. Pruski urząd prawny zamienił tą budowlę na siedzibę sądu miejskiego w 1867 roku a w roku 1826 pojawiały się dodatkowo mieszkania dla urzędników policji. Dopiero w 1959 rozbudowano część przeznaczoną na ratusz, biuro podróży i urząd pracy. Dawna część budowli została odrestaurowana w latach 1988-89 i powiększona o szklaną klatkę schodową.

2. Most „Fridrichsbrücke”

Najstarszy, kamienny most w mieście rozciąga się nad rzeką Hudau. Jego „ojcem chrzestnym” był duński król Fridrich VI. Musiała to być droga inwestycyjna bo nawet sam król zartował podobno, że most zbudowano ze srebra. Wiodąca za mostem brukowana ulica jest dobrze zachowana. Była ona w 1833 roku częścią szosy między Kilonia a Altona i pierwsza tego rodzaju na północ od rzeki Elby.

3. Figura Rolanda

Od roku 1500 do ok. 1693 istnieją przekazy, że figura ta była zrobiona w drewnie. Ta, która możemy podziwiać dzisiaj pochodzi z roku 1693. Wielokrotnie zbierano fundusze na jej odnowę - np. w latach 1748, 1827, 1895 i 1965. Figura ta jest nierozdzielnie związana z wizerunkiem miasta. Jej funkcja nie ograniczała się tylko do ozdoby rynku. Była wręcz znacznie ważniejsza! Roland był symbolem prawa i kupieckiej uczciwości. Handlarze bydła i kupcy dobijali targu w kregu pod postumentem a uchwalone tam prawa nabierały natychmiastowej ważności.

4. Zamek - brama wjazdowa do dawnej posiadłości

W pierwszej połowie 16 wieku posiadłości ziemskiej Bramstedt nadano prawa posiadłości szlacheckiej. Tym samym jej właściciel stanął na czele zarządu i sądownictwa regionalnego. Pierwszym takim właścicielem był Dirk Vaget / 1500-1538/. Ta do dzisiaj zachowana budowla była częścią z bramą wjazdową do wybudowanego w latach 1631-1647 zamku. Funkcję tę stwierdzić można dokładnie po zachowanych ogromnych drzwiach - tutaj wjeżdżały powozy i inne zaprzęgi konne na teren posiadłości. Dąbski król Chrystian IV podarował ten zamek w 1633 swojej konkubinie z Bramstedt, Wibke Kruse.

Po jej śmierci majątek pozostał w rodzinie do czasu jak jej wnuczka poślubiła grafa von Kielmannsegg. Nowy właściciel próbował w 1685, na szczęście bezskutecznie, zniewolić mieszkańców Bramstedt. Pod przewodnictwem Jürgena Fuhlendorfa, który założył Związek Obrony Wolności, mieszkańcom udało się wykupić.

Budowla zamkowa podupadała do tego stopnia, że w roku 1751 posiadłość kupił graf Stolberg, rozebrał zamek a w zamian tego rozbudował budynek z bramą do wielkości reprezentatywnego dworku. Augusta, jedna z córek Grafa tam urodzona, utrzymywała nawet kontakt listowy ze światowej sławy poetą niemieckim Wolfgangiem Goethe. Poeta ten nazywał te dame w swoich listach „moja miła Gustka” co przyczyniło się do rozślawienia nazwy miasta.

Czasy współczesne przywróciły świetność budynku i między 1966 a 1969 władze miasta wyremontowały zachowane pomieszczenia, które udostępnione są zwiedzającym.

5. Postać Wibke Kruse

Panna ta była córką zwykłego chłopca i pochodziła z wioski Barl, niedaleko Bramstedt. Kiedy w roku 1625 przez miasto przejeżdżał dąbski król Christian IV, zauważył dziewczynę zajętą praniem w wodach rzeki.

Na początku zabrana ją na zamek jako pokojówkę a od 1629 do samej śmierci była oficjalnie kochanką króla. Para ta miała nawet dwoje dzieci - syna / ur. 1630 / i córkę / ur. 1633 /. Wibke zmarła kilka miesięcy po śmierci króla a jej potomkowie żyją w tych okolicach do dzisiaj. Jej właśnie w dowód miłości został подарowany dawny zamek.

Postać pioraczki kobiety którą podziwiać możemy przy moście w centrum miasta stworzył żyjący w miejscowości Trappenkamp artysta Alfred Schmidt.

Wiza tego dzieła ma przedstawić moment w którym prawdopodobnie król zobaczył swoją kochankę pierwszy raz. Rzeźbę ufundował dla miasta Związek Mieszkanców aby pozostała na pamięć po tak niezwykłym spotkaniu i podniesieniu prostej kobiety do rangi szlacheckiej w czasach wojny trzydziestoletniej.

6. Urząd Sadu

Budynek ten zbudowano w 1898 roku dla bogatego kupca z naszego miasta Wilhelma Brackera, jako siedzibę firmy z częścią mieszkalną. Już w 1929 roku nastąpiła przebudowa na siedzibę Sadu z jednym mieszkaniem przeznaczonym dla strażnika prawa. Od tego czasu aż do roku 1999 budynek używano do tego celu. Obecnie znajduje się tam kilka pięknych, nowo wyremontowanych pomieszczeń z przeznaczeniem na sklepy, biura i praktyki lekarskie.

7. Stara Szkoła

Od rozpoczęcia budowy w 1840 roku planowano tutaj szkołę. Tak też pozostało przez długie lata, kolejne przebudowy wynikały z braku pomieszczeń dla uczących się dzieci / w 1900 roku, 1951 dobudowano schody i nowe wejście/. Dopiero w latach 1984-85 po kapitalnym remoncie, przy którym zachowano jednak wygląd zewnętrzny fasady, budynek zmienił swoje przeznaczenie i umieszczono tam Bibliotekę Miejską, Związek Kultury Bad Bramstedt i Szkoła Publiczna.

8. Apteka Rolanda

W okresie panowania dunskiego króla Fridricha VI / 1808-1839/ Aptekarz o nazwisku Koch z miejscowości Segeberg, otrzymał w 1811 roku specjalny, królewski przywilej otwarcia apteki w Bramstedt. Niestety, aptekarz nie dożył realizacji swoich planów i przywilej ten otrzymał Martin Noodt z miasta Tönning. Apteka przetrwała do czasów dzisiejszych, ale wygląd budynku uległ zmianie / remont w 1959 i 1972 roku/ a z powodu przebudowy drogi usunięto też 3 schody przy wejściu.

9. Na Winklu

Wszystkie trzy budynki powstały około 1900 roku. Obecnie są dość dobrze zachowane i ich przeznaczenie nie uległo wielkiej zmianie. Dawniej w domu po lewej stronie mieściła się kuznia z mieszkaniem, w środkowym salon fryzjerski a w prawym gospoda rodziny Dehn, dzisiaj chińska restauracja rodziny HO.

10. Kościół Marii- Magdaleny.

Istnienie kościoła udokumentowano pierwszy raz w roku 1316, w pismach urzędowych dotyczących podziału ziemi między grafami tego regionu. Historycznie budowle te szacuje się na I połowę 13 wieku. Kościół został zbudowany na planie krzyża z długą częścią centralną z cegły. Wieże kościoła dobudowano w latach 1635-36. Przez następne dwa stulecia kościół zmieniał swój wygląd architektoniczny. Portale południowe zastają zamknięte i pojawia się dobudowa w części wschodniej z nowogotyckimi oknami zaś w środku pojawiają się empory.

Przy ostatnim remoncie w 1876 roku zamknięto- do tego czasu otwarty sufit kościoła z malowanymi drewnianymi balami- przez płaski sufit z gładziami.

Lata 1990-91 to czas badań substancji budowli, kiedy odkryto piękne malowidła ściennie na emporach i ślady takich malowideł na suficie a także dowody istnienia innej posadzki podłogowej w kościele. Najstarszy, wystawiony dla zwiedzających zabytek to stojąca na trzech nogach podstawa chrzcielnicy z brązu. Sama chrzcielnica z miedzi jest udekorowana wieniecem z wzorem paciorków i gwiazd. i pochodzi z 1663 roku.

Troskrzydłowy, rzeźbiony ołtarz gotycki z drugiej połowy 14 wieku zdobi centralny punkt kościoła.

Przedstawia ostatnią wieczerzę a osiem bocznych obrazów olejnych, meksykańskiego Chrystusa. Wachlarze górne pokazują Chrystusa i Maryję w otoczeniu dwóch kobiecych świętych i Apostołów. Całe dzieło uwienieczone jest malowidłem kłosa owoców, bukietów kwiatów i wolut (ornament w kształcie spirali albo zwoju), które pochodzą z późnego renesansu.

Patronką kościoła, Marii Magdaleny poświęcony stojący rzeźbę pochodząca prawdopodobnie z 16 wieku.

Malowidła empory kościelnej z czasu wczesnego baroku, ukazują różne motywy biblijne których wyraz i piękne przedstawienie zaprasza do dłuższego ich podziwiania. Dokładniejsze wiadomości o historii kościoła otrzymają zwiedzający z broszury wyłożonej w przedsionku kościoła.

11. Dworzec kolejowy

Budynek dworca powstał w 1898 roku, kiedy to przedłużono linię kolejową między miejscowościami Altona-Kaltenkirchen aż do Bramstedt. Ciąg torów kolejowych doszedł do miejscowości Neumünster w latach 1915-16. Z okazji 100-jubileum odrestaurowano kompletnie budynek dworca i przywrócono mu dawny wygląd.

12. Hotel Dworcowy, Hala Sportowa i Szkoła Podstawowa

W 1905 roku w najbliższym otoczeniu dworca zbudowany został hotel. Dzisiaj znajduje się tam kino, prowadzone już przez trzecią generację!

Zaraz w pobliżu hotelu powstała w 1908 roku pierwsza hala sportowa Związku Sportowego Bramstedt. Jej dzisiejszy wygląd zawdzięczamy rozbudowie z 1912 roku.

W tym samym roku prywatny Związek Przyjaciół Szkoły dobudował budynek szkolny dla siedziby szkoły średniej (późniejsze liceum). Dzisiaj mieści się tam szkoła podstawowa a sama hala sportowa teraz należy do niej.

13. Budynek młyna wodnego/ Turbina dawnego młyna

Na wyspie od wschodniej części rzeki stoi dawny budynek młyna wodnego w Bramstedt.

Aby zobaczyć starą turbinę młyńską, trzeba obejść budynek i przejść przez Most Młynarza na lewą stronę. Ta część napędzająca młyn zbudowana została w 1847 i zamontowana w 1849 roku w młynie w Bramstedt, jako jedna z nowoczesniejszych w tamtych czasach.

Sama historia mlyna siega 1546 roku! W latach 1633-1698 mlyn nalezal do schlacheckiej posiadlosci ziemskiej Bramstedt i pracowal jeszcze do czasow 20 wieku. Jednak w 1968 roku rozebrano czesc przemyslowa i pozostawiono tylko czesc mieszkalna, ktora jest do dzisiaj domem prywatnym.

14. Dom parafialny na ulicy Schlüskamp

Od poczatku nazwany zostal „Domem radosnej pracy” i od czasu rozpoczecia swojej dzialalnosci w roku 1912-13, nalezal do parafii ewangelickiej w Bramstedt. Szczegolna atrakcje stanowila scena teatralna z kulisami i wyposazeniem. Do dzisiaj znajduje sie tutaj dosc miejsca dla wszystkich roboczych grup parafialnych a takze przedszkol, pomieszczenia do pracy z mlodziemza i sklep z towarami z krajow trzeciego swiata / kawa, wyroby cukiernicze, sztuka regionalna/.

15. Zapora ekologiczna na wschodniej czesci rzeki

Na tej czesci rzeki, przy mlynie, znajdowala sie zapora wodna o wysokosci 80 cm. Jako, ze mlyn od wielu lat juz nie pracowal, postanowiono przywrocic te wody naturze, tz. umozliwic rybom i innym mieszkancom rzeki wolny przeplyw. Dlatego zastaly tu ulozone kamienie rzeczne na wysokosc 40 cm tak, aby rozdzielic masy wody na pojedyncze strumienie i ulatwic rybom przemieszczanie sie wraz z nurtem rzeczny. Przez to zostaly polaczone 2 czesci rzeki i zyjace tu ryby (takze z innych rzek) moga swobodnie odbywac swoja wedrowke az do Morza Polnocnego. Ale i dla wielu gatunkow ryb morskich / losos, pstrag morski/ utwozona zostala mozliwosc zalezienia nowych miejsc na tarlo. W gorze moga zajac nowe tereny po powrocie z Morza Sarragossowego i ma sie nadzieje na powot rzadkich gatunkow , jak glowacz (ryba drapiezna), slizy (z rodz. przylgowatych) i rozanki (z rodz. karpiowatych).

Jezeli moga Panstwo poswiecic troche wiecej czasu naszemu miastu i pragna zobaczyc piekne zakola naszej rzeki, proponujemy maly spacer do dwoch miejsc / odleglosc razem ok.6 km/ Spacer pieszo do Studni Zdrowia ok. 25 min.

16. Studnia Zdrowia

We wschodniej dolinie rzeki lezaca studnia jest zrodlem leczniczym i od niej wywodzi sie nazwa miasta Bad Bramstedt, jako Kurortu.

W 1681 byl w Barmstedt chlopiec, ktorego od roku nekala chorobliwa goraczka. Przy wypasie bydla w okolicy drogi z „Bramstede do Bymöhlen” ugasil ogromne pragnienie w tym wlasnie zrodle i jego choroba minela.

Naturalnie wiadomość ta rozniosła się po okolicy i wielu innych chorych zaczęło czerpać wodę ze źródła licząc na uzdrowienie. Ale już w 1688 zapomniano o źródle za to w 1761 przychodziło tam tak wielu, że z urzędu wydano regulamin korzystania ze źródła. Jeszcze raz historia się powtórzyła- źródło padło w zapomnienie, w 1810 roku zainteresowanie nim wrocilo aby nastąpiły znowu lata spokoju.

Dopiero starania mistrza ciesielskiego Matthiasa Heescha dały początek do rozwoju miasta jako uzdrowiska. Przez wiele lat teren w pobliżu źródła był bardzo zaniedbany i zarosnięty. Jednak dzięki inicjatywie niektórych mieszkańców i sponsorów udało się w 1999 roku zmienić oblicze tego miejsca które pielęgnowane jest w dalszym ciągu przez wolontariuszy.

Spacer do ulicy Oskara Alexanra ok.30 min

17. Dom zdrojowy „Alexander”

W 1810 roku urząd cesarski nadał miastu tytuł kurortu / „Bad”/. Kąpiele borowinowe są idealnym środkiem leczniczym w chorobach reumatycznych, dlatego w latach 1925-26 miasto podjęło decyzję wykorzystania możliwości leczenia wiekrzych grup pacjetow w porozumieniu z ubezpieczalnią.

Kupiec z miejscowości Visselhövede, Oskar Alexander dzierżawił już w 1918 roku teren uzdrowiska Bad Bramstedt. Jego zakomita działalność przynosiła zyski a zaangażowanie przekonało w 1929 roku Zarząd Miasta, ubezpieczalnię i sponsorów do inwestycji w założenie spółki. Nowo wybudowany- wtedy „Dom Zdrojowy,” dziś „Dom Alexander”- przyjął pierwszych kuracjuszy na początku 1931 roku. Pierwszym dyrektorem sanatorium został Oskar Alexander, któremu udało się rozwinąć sanatorium mimo wielu przeciwności / np. kryzys lat przedwojennych/. Jego wielką zasługą było rozreklamowanie kurortu u wielu prywatnych pacjetow, także zagranicą. Nawet niektóre ulepszenia techniczne, jak wynalazek ruchomej, opuszczanej platformy pod zabiegi borowinowe.

Niestety podczas ruchów politycznych w Niemczech i przejęciu władzy przez nacjonalistów w 1933 roku, O. Alexander jako obywatel pochodzenia żydowskiego, został zbojkotowany. Doprowadziło to do jego aresztowania jesienią 1941 roku i wywozu do obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen, gdzie zmarł w roku 1942.

Klinika reumatologiczna w Bad Bramstedt stara się do dziś zachować pamięć o swoim założycielu. Dalsze informacje o nim i działalności kliniki przekazuje broszura, która znajduje się w Biurze Informacji Turystycznej.